

Aan het woord: Marianne Mulder

Eigenwijze visie op veiligheid

'Het gaat niet om regels, het gaat om mensen'

In september 2004 begon Marianne Mulder voor zichzelf. Naar eigen zeggen uit eigenwijzigheid. 'Ik kon het allemaal veel beter.' Inmiddels weet ze dat de bedrijven waar ze werkte, de dingen deden zoals ze deden omdat daar een reden voor was. 'Maar ik heb nog steeds een "eigen wijze" blik op regelgeving en op wat veiligheid is. Volgens mij is de Arbowet heel simpel. Er staan twee dingen in: geen ongelukken op het werk en niet ziek worden van je werk. Als dat wel gebeurt, dan heeft iemand iets fout gedaan. En dat wil je voorkomen. Dat is mijn wereld.'

Mariannes leerschool begon in 1980 bij een computercentrum waar ze in ploegendienst werkte. Voorwaarde was wel dat ze lid werd van de bedrijfsbrandweer. 'Ik heb al mijn papieren gehaald zodat ik zo bij een brandweerkorps terecht kon. Dat had ik dolgraag gewild, maar ze namen in die tijd geen vrouwen aan.' Begin jaren negentig kwam Marianne in dienst bij een adviesbureau, een dochter van Mourik, de eerste grote bodemsaneerder van Nederland. 'Daar heb ik het vak van bodem saneren en veiligheid bij bodemsaneringen geleerd.' Geen wonder dus dat werken in verontreinigde bodem een van de speerpunten van Mariannes bedrijf is. Tweede speerpunt is bedrijfshulpverlening of beter gezegd begeleiding van BHV-organisaties. Om dat te duiden moeten we even terug in de tijd.

Marianne Mulder (1960)
Eigenaar van
Veiligheidsconcept MCM bv

© Harold Lakerveld

Roepende in de woestijn

'Ik bedacht vanuit mijn bedrijfsbrandweerachtergrond hoe zinloos het is om een complete brandweeropleiding te doen voor een kantoorgebouw, voor een computercentrum. Als je naar de risico's kijkt is zo'n opleiding echt te groot, te overdreven. De wetgever zag dat ook in en schafte in de jaren tachtig de Wet bescherming bevolking (BB) af. BZB (bedrijfszelfbescherming had daardoor geen bestaansrecht meer, want dat was daarop geënt. Hulpverlening aan collega's bij calamiteiten tijdens bedrijfsuren kwam in de Arbeidsomstandighedenwet terecht. BZB veranderde in bedrijfshulpverlening. Het uitgangspunt werd dat mensen op maat moesten worden opgeleid. Dus moest je kijken naar risico's in het bedrijf, kans

op brand, kans op ongeval, oorzaken dat je zou moeten ontruimen. Daarop moesten bedrijven opleiding en training van hun BHV'ers passend maken en invullen. Prachtige regelgeving. Eén probleem: de basisopleiding moest ten minste twee dagen duren en de herhaling ten minste een dag per twee jaar. Om alleen nog maar aan die eis invulling te geven, schoten opleidingsinstituten als paddenstoelen uit de grond. Ik stond als roepende in de woestijn te vertellen dat je eerst een risico-inventarisatie moest doen maar dat vond maar een enkeling interessant. Voor die stellige klanten heb ik het op mijn manier kunnen uitrollen, dus een RI&E, een opleiding op maat en een training op maat. Zij ondersteunen mij in mijn eigenwijsheid, want ik doe dat nog steeds voor ze. Ondertussen is de verplichte opleidingsduur allang uit de regelgeving geschrapt en moet je verstand van zaken hebben om een goede risico-inventarisatie te kunnen maken en de opleiding en de training van de BHV'ers daar naartoe te kunnen schrijven. Kortom, Veiligheidsconcept MCM doet geen standaard BHV-opleidingen, maar begeleidt BHV-organisaties naar operationaliteit. Ongelooflijk leuk om te doen.'

Er wordt bedrijfsgericht gewerkt, zoveel is duidelijk. Dat bedrijfsgericht werken (te) duur zou zijn vinden alle medewerkers flauwekul; ze leveren wat past bij de klant. Dat gebeurt niet alleen voor BHV-organisaties. Marianne benadrukt dat dat altijd het uitgangspunt is. 'Als een bedrijf bijvoorbeeld een certificaat nodig heeft dan kijken we waarom dat nodig is en hoe we er samen met de klant voor kunnen zorgen dat er een passend handboek en certificaat komen en geen exemplaren die al op de plank liggen.' Het toeval wil dat Marianne vanaf het begin bij de VCA-registratie betrokken was, dus dat zij kan vertellen hoe de registratie in de loop der tijd is geëvolueerd.

Met een map onder je arm

Het adviesbureau dat toen nog van Mourik was (later verkocht) bewoog zich onder andere in de petrochemie. VCA was een checklist. Een aannemer vulde de vragenlijst in en voegde hem toe aan een map met alle bewijsstukken om aan te tonen dat de antwoorden klopten. De aannemer ging met de map onder zijn arm naar de opdrachtgever, die hem doorspitte. Kreeg de aannemer daarna van een andere opdrachtgever een vraag, vulde hij opnieuw zo'n map. Je kunt het je bijna niet voorstellen. Marianne grinnikt en zegt: 'Dus vandaag naar Shell met je map en morgen naar Esso. Uiteindelijk kwam er een stichting die besloot er een landelijke audit van te maken. Een aannemer werd eenmaal per jaar doorgelicht, kreeg een certificaat en hoefde dat maar op te sturen. Die systematiek

was best goed. Alleen... je moest als bedrijf het VCA-certificaat halen; de mensen moesten daarvoor ten minste basisopleiding VVA 1 en de leidinggevende VVA 2 hebben gevolgd. VVA 1 werd in de volksmond al snel VCA-opleiding. Had je dat nou als bedrijf nodig of ... wat had je nou eigenlijk nodig? Kortom, verwarrend. Uiteindelijk is het allemaal VCA geworden. Een mooi voorbeeld van hoe dingen uiteindelijk anders vorm krijgen.'

Veiligheidsbegeleiding on the job

Na het smakelijke verhaal over de certificering terug naar een andere specialisatie: begeleiding van verontreinigde-bodemprojecten voor korte of langere tijd. Actueel is de Rijnlandroute. De Rijnlandroute moet de A4 met de A44 verbinden. Een tunnel onder Voorschoten door maakt daar deel van uit. Vroeger stond daar de zilverfabriek van Van Kempen & Begeer. Om materiaal te kunnen verzilveren moet je dat ontvetten. Dat gebeurt onder andere met gechloreerde verbindingen zoals tri en per. Marianne zegt: 'Deze stoffen lekken in de bodem weg als je ze slordig gebruikt en in de loop van de tijd worden ze als gevolg van een natuurlijk proces omgezet in kankerverwekkend vinylchloride. Op de diepte waar de tunnel moet komen, zit een grondwatervlek met vinylchloride. En daar is werk aan de winkel: hoe veilig of onveilig is het om daar met een tunnelboormachine doorheen te gaan? We zijn in zomer 2018 begonnen met de voorbereiding van het werk. We hebben tussen half augustus en eind oktober 2019 dat werk intensief veiligheidskundig begeleid tijdens de aanleg van een deel van de eerste tunnelbuis.'

Marianne vervolgt: 'Op dit moment wordt de tunnelboormachine ontmanteld en getransporteerd naar de startschacht zodat we begin april aan de tweede tunnelbuis kunnen beginnen. Tussen de twee tunnelbuizen in moeten ook nog dwarsverbindingen worden gegraven, want dat zijn de calamiteitenuitgangen voor de gebruikers van de tunnel. Als er iets gebeurt wil je uit zo'n tunnel kunnen ontsnappen en kans van overleven hebben. Die dwarsverbindingen maken het mogelijk naar de andere tunnelbuis te vluchten. Een aantal aan te leggen dwarsverbindingen gaan maximaal door de grondwatervlek heen.

Ik zet mensen in die die werkzaamheden begeleiden, eigen personeel en ingeleenden. Ze staan er met meetapparatuur om te kijken of de omgevingslucht de juiste kwaliteit heeft om gezond in te kunnen werken. Zij zorgen ervoor dat iedereen de afgesproken veiligheidsmaatregelen naleeft. Gewone veiligheidsbegeleiding on the job, dat is het eigenlijk, maar wel in een heel bijzondere omgeving. Daarom vindt iedereen het ook zo leuk om er aan mee te werken..

Ik ben nu bezig met de voorbereiding voor het werk dat in april begint. Dat betekent onder andere dat het veiligheidsplan moet worden aangepast op basis van de bevindingen bij de aanleg van de eerste tunnel. Voor de dwarsverbindingen komt een apart veiligheidsplan. Er zitten medische geschiktheidskeuringen aan vast die we samen met een arbodienst doen. Officieel loopt het karwei door tot het einde van het jaar. Gedurende de vijf à zes weken dat de buis door de grondwatervervuiling wordt geboord, zijn we er heel intensief bij betrokken.'

Trots en gelukkig

'Erg leuk hoor, voor Minnie Mouse!' zegt Marianne grappend. Ze relativeert graag. 'We zijn een klein bedrijf; ik ben niet kleiner dan ik ben en ik heb er geen complexen van. Het werk is mooi en ik ben er vreselijk trots op dat we zulke specialistische opdrachten mogen uitvoeren. Ook omdat ik om mijn naam bij dit project betrokken ben geraakt. Ik kan niet alles zelf. Daarom ben ik zo blij dat ik door de veertig jaar dat ik werk zo ontzettend veel mensen ken in dit werkveld. Ik werk zo graag samen met de mensen die deelopdrachten kunnen uitvoeren. Het geeft heel veel energie en ik word er zo gelukkig van!'

Het is niet zo ingewikkeld

'Van bedrijven die ons benaderen om ze te helpen aan de regels te voldoen, wil ik altijd weten wat ze drijft. Ik snap dat je als bedrijf aan de regels moet voldoen maar als dat de enige reden is, dan is het voor mij niet zo leuk werken. De kern moet zijn: je doet dat voor je mensen. Je wilt dat je mensen veilig werken, dat ze zich ontwikkelen, dat ze groeien. Daar sta je voor als directeur of als eigenaar en dat staat voor je bedrijf. En natuurlijk ben je eerlijk: jij werkt voor mij, aan dit werk zijn risico's verbonden, dit zijn ze, en daar leid ik jou voor op en daar geef ik je spullen voor. Wil jij dit werk voor mij doen?'

Volgens Marianne is het allemaal niet zo ingewikkeld en ze besluit: 'Ik hoop altijd dat ik mag bijdragen aan inzicht. Gewoon door de manier waarop ik erin zit, door wat ik doe, door wat we bespreken met elkaar, en door veel humor.'

Veiligheid

www.veiligheid.nl

Toen Marianne Mulder in 2004 voor zichzelf begon, vond ze 'Veiligheid' wel een leuke bedrijfsnaam. Haar omgeving vond dat geen vertrouwenwekkende naam en dus werd het Veiligheidsconcept MCM. Veel serieuzer. Een paar jaar later zag ze haar kans schoon. Ze richtte een holding op: BV de Veiligheid. Niks eigenwijs aan, toch?

Corry Blokland - Mobach